

66 **N**IE-BOSKA KOMEDIE" wystawiono po raz pierwszy w 1902 r. w teatrze krakowskim. Od tego czasu niemal każda kolejna premiera wywołuje dyskusje, jak inscenizować ten

w znacznej mierze te części dramatu, które mówią o sprawach osobistych hrabiego Henryka. Nie uważam tej decyzji za szczęśliwą. Wszak oba wątki; osobisty i społeczny silnie się w dramacie

Zygmunt Krasiński

wielki romantyczny dramat. Również ostatnia warszawska premiera „Nie-Boskiej Komedi” w Teatrze Powszechnym, stała się przedmiotem rozważań, jaki kształt sceniczny należy nadać najwybitniejszemu dziełu Krasińskiego.

W „Nie-Boskiej Komedi” została pokazana osobista tragedia bohatera sztuki hrabiego Henryka. Jego synek Jerzy (Orcio) ślepie.

„Nie-Boska Komedia” zawiera także obraz rewolucji. Według słów samego Krasińskiego, w jego dramacie toczy się „walka dwóch pryncypiów: arystokracji i demokracji”. Przywódcą sil starego porządku jest hrabia Henryk, wodzem ludu Pankracy. Krasiński nie przedstawił jednak obozu demokratycznego w sposób całkowicie obiektywny. Rewolucjonistów pokazuje często w karykaturze, a w obrazie rewolucji nie brak makabry — nieraz naiwnej. Z tym większym dla wielkiego pisarza uznaniem, należy przytoczyć piękną wypowiedź Pankracego po zwycięstwie rewolucji: „Patrz na te obszary... یرza zaludnić te puszczę — przedrzeć te skały — połączyć te jeziora — wydzielić grunt każdemu, by we dwójnasób tyle życia się urodziło na tych równinach, ile śmieci na niej leży”

Reżyser „Nie-Boskiej Komedi” w Teatrze Powszechnym, Lidia ZAMKOW ograniczyła się do przedstawienia przede wszystkim obrazu rewolucji, pominięła zaś

splatają. Bądźmy jednak wdzięczni pani Zamkow za to, co nam pięknie i klarownie przedstawiła. Wprowadziła ona innowację do zakończenia spektaklu. „Nie-Boska Komedia” w jej reżyserii kończy się fragmentem wstępu do części trzeciej tego utworu: „...świat dąży ku swoim celom”.

Przedstawienie stoi pod względem aktorskim i plastycznym na bardzo wysokim poziomie. Doskonałym Pankracym jest Leszek HERDEGEN. Wymienić także należy Edmunda FETTINGA (hrabia Henryk), Janusza BUKOWSKIEGO, Andrzeja WYKRETOVICZA. Świetne kostiumy zaprojektował utalentowany plastyk Marek DOBROWOLSKI. Bardzo pomysłowa scenografia jest dziełem Andrzeja SADOWSKIEGO.

W Zachęcie odbywa się wystawa twórczości Andrzeja STRUMILLY. W przewodniku po tej wystawie Bohdan CZESZKO pisze o niepojętej wprost pracowitości artysty. Oto co sam Strumillo mówi o swej działalności: „Pisałem, malowałem, rysowałem, fotografowałem, powodowany potrzebą ratowania swojego czasu dla innych”. Mamy do czynienia z poetą — autorem dobrych wierszy, utalentowanym fotografikiem, interesującym malarzem, ale przede wszystkim podziwiamy w osobie Strumilly świetnego rysownika. Jego rysunki są pełne precyzji i wyrazu. Jeżeli chodzi o twórczość malarzką, to ramy jej stanowią z jednej strony historyczna już dzisiaj pozycja „Za prawo do pracy” z 1952 roku, z drugiej wspaniały abstrakcyjny obraz (piękny brązowy kolor) „Wojna II” z 1972 r.

Żywe zainteresowanie wzbudza także wystawa rysunków Erny Rosenstein w Destie (Galeria „Koszykowa”). Są to urocze prace, pełne kobiecego ciepła i subtelności.

STEFAN BORATYŃSKI